

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, ...

ZN-III.9532.10.2015.6

Pani
Małgorzata Wozik
Przewodnicząca
Powiatowego Zespołu
ds. Orzekania o Niepełnosprawności
ul. Wrocławska 255a
63-800 Gostyń

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.) oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 29), po przeprowadzeniu kontroli problemowej w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Gostyniu przez zespół kontrolujący w składzie: Bartosz Kamiński – starszy specjalista, Dorota Michalska – starszy specjalista, Honorata Lewandowska – inspektor wojewódzki, Stanisław Jarmuda – członek Wojewódzkiego Zespołu, lekarz, Józef Solecki – członek Wojewódzkiego Zespołu, doradca zawodowy oraz Łucja Gromadzka-Biedrowska – członek Wojewódzkiego Zespołu – pedagog, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31.08.2015 r. nr KN-II.0030.521.2015.1, której wyniki zostały zamieszczone w protokole z kontroli, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Usytuowanie organizacyjno-administracyjne Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Gostyniu nie budzi zastrzeżeń.

Baza lokalowa Powiatowego Zespołu, w której odbywają się badania i wywiady spełnia wymogi określone w § 24 i § 25 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Wszyscy członkowie Powiatowego Zespołu uczestniczący w posiedzeniach składów orzekających w okresie objętym kontrolą posiadali odpowiednie kwalifikacje oraz dokumenty je potwierdzające.

W trakcie kontroli zweryfikowano 52 losowo wybranych akt sprawy.

We wszystkich kontrolowanych sprawach Przewodnicząca Powiatowego Zespołu wyznaczała lekarza przewodniczącego składu orzekającego o specjalności odpowiedniej do rozpoznanych schorzeń osoby zainteresowanej lub dziecka.

We wszystkich sprawach wstępna weryfikacja dokumentacji medycznej podpisywana jest przez lekarza z oznaczeniem przewodniczący składu orzekającego, co narusza § 19 ust. 1 w zw. z § 33 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2015r., poz. 1110), bowiem w momencie dokonywania wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej lekarz nie jest przewodniczącym składu orzekającego.

W 7 sprawach dot. dzieci, które ze względu na wiek nie realizują obowiązku szkolnego, do składu orzekającego został wyznaczony pedagog, co stanowi naruszenie § 19 ust. 1 w zw. z § 20 pkt 3 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, bowiem ocena pedagogiczna sporządzona w przypadku dzieci nie pobierających nauki w szkole nie wnosi informacji dokumentujących stan faktyczny pozwalający uznać dziecko za niepełnosprawne.

W sytuacji gdy lekarz dokonując wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej złożonej wraz z wnioskiem stwierdził, że jest ona niewystarczająca do wydania orzeczenia, Przewodnicząca Powiatowego Zespołu, zgodnie z § 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zawiadamiała odrębnym pismem osobę zainteresowaną o konieczności jej uzupełnienia wraz z wyznaczeniem terminu złożenia brakującej dokumentacji z pouczeniem, że nieuzupełnienie jej w określonym terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Z analizy akt postępowania orzeczniczego poddanych kontroli wynika, że w części spraw Powiatowy Zespół nie dochowuje ustawowego jednomiesięcznego terminu określonego w art. 35 § 3 Kodeksu postępowania na rozpatrzenie wniosku o wydanie orzeczenia. W każdym przypadku jednak Powiatowy Zespół zawiadamia stronę o niezakończonym w terminie oraz o wyznaczeniu nowego terminu do jej załatwienia, zgodnie z przepisem art. 36 § 1 w zw. z art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz § 19 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Z analizy merytorycznej 10 ocen sporządzonych przez doradcę zawodowego, wynika że oceny są sporządzane w sposób ogólnikowy i niekompletny. W uzasadnieniach rozstrzygnięcia nie podano konkretnych argumentów i przesłanek dla proponowanego stopnia niepełnosprawności.

W 6 sprawach doradca zawodowy zalecał osobie z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności pracę na otwartym rynku natomiast w 3 sprawach osobie z lekkim stopniem niepełnosprawności zalecał pracę w zakładzie pracy chronionej, powyższe jest niezgodne z ustawowymi definicjami stopni niepełnosprawności.

Ponadto, w 2 sprawach ustalenie przez doradcę zawodowego umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie znajduje uzasadnienia w sporządzonej ocenie, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz naruszenie § 30 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Analiza merytoryczna 21 ocen sporządzonych przez pracownika socjalnego wykazała, że część ocen jest niepełna i niespójna merytorycznie. W 1 sprawie ustalenie przez pracownika socjalnego lekkiego stopnia niepełnosprawności nie znajduje uzasadnienia w sporządzonej ocenie, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz naruszenie § 31 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności. W 3 sprawach ocena sporządzona przez pracownika socjalnego nie zawiera informacji uzasadniających zaliczenie dziecka do osób niepełnosprawnych, co stanowi naruszenie z art. 4a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Analiza merytoryczna 5 ocen sporządzonych przez psychologa wykazała, że są one lakoniczne, nie opisują w sposób wyczerpujący zakresu ograniczeń osoby orzekanej, nie odnoszą się do wszystkich jej punktów.

Ponadto, w 1 sprawie psycholog wobec odmiennej oceny nie zgłosił zdania odrębnego, co stanowi naruszenie § 9 ust. 3 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

W 16 skontrolowanych ocenach sporządzonych przez pedagoga stwierdzono, że w części ocen nieprawidłowo wypełniono pkt XII i XIII oceny w efekcie czego brak jest ustalenia rodzaju i zakresu sprawowanej opieki i pomocy (pkt XII oceny), w tym wskazania czynności, w których wykonywaniu dziecko wymaga opieki lub pomocy oraz ustalenia zakresu współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w postępowaniu edukacyjnym (pkt XIII oceny). Uzasadnienia zaproponowanego rozstrzygnięcia przez pedagoga nie wskazują ani na konieczność udzielenia pomocy niepełnosprawnemu dziecku polegającej na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, współdziałaniu w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych (pkt 8 w orzeczeniu) ani na całkowitą zależność dziecka od otoczenia polegającą na zaspakajaniu potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku (pkt 7 w orzeczeniu).

W 2 sprawach pedagog w sytuacji odmiennej oceny co do niepełnosprawności dziecka nie zgłosił na piśmie zdania odrębnego, co stanowi naruszenie § 9 ust. 3 ww. rozporządzenia.

Analiza merytoryczna 52 ocen sporządzonych przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego wykazała, że część ocen była wypełniana niedbale i we fragmentach nieczytelnie. W ocenach brakuje merytorycznego uzasadnienia podjętego rozstrzygnięcia, brak szczegółowego opisu naruszenia sprawności organizmu wynikającego z wymienionych schorzeń. Nie wpisywano szczegółowych informacji na temat stopnia naruszenia sprawności organizmu, który powodowałby brak możliwości zaspokajania przez osobę orzekaną bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych (samoobsługa, poruszanie się, komunikacja), z czego wynikałaby konieczność sprawowania nad osobą orzekaną stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji; w ocenach brak też jest danych na temat upośledzenia funkcji motorycznej osoby orzekanej w stopniu dającym podstawę do przyznania karty parkingowej.

W 23 sprawach w załączonej do akt sprawy dokumentacji medycznej stwierdzono brak dokumentacji medycznej dotyczącej przebiegu leczenia ambulatoryjnego (szczególnie farmakoterapii).

Ponadto, w 1 sprawie ustalenie symbolu przyczyny niepełnosprawności zostało dokonane z naruszeniem § 2 ust. 1 pkt. 8 rozporządzenia z dnia 1 lutego 2002r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia.

Ponadto, w 2 sprawach na podstawie analizy całości akt postępowania orzeczniczego, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji medycznej, oceniając całokształt okoliczności związanych ze stanem zdrowia osoby orzekanej na dzień wydania orzeczenia, budzi zastrzeżenie zaliczenie osoby orzekanej do lekkiego stopnia niepełnosprawności, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz § 31 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

W 1 sprawie natomiast na podstawie analizy całości akt postępowania orzeczniczego, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji medycznej, budzi zastrzeżenia zaliczenie dziecka do osób niepełnosprawnych, co stanowi naruszenie art. 4a ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w zw. z § 2 ust. 1 pkt. 8 rozporządzenia w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia.

Budowa orzeczeń jest poprawna, orzeczenia zawierają wszystkie elementy określone w § 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności były doręczane prawidłowo nie później niż w terminie 14 dni od dnia posiedzenia składu orzekającego, zgodnie z § 13 ust. 5 ww. rozporządzenia.

W 5 sprawach sygnaturze w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności wskazania dot. odpowiedniego zatrudnienia zostały ustalone niezgodnie z odpowiednio art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

We wszystkich kontrolowanych sprawach uzasadnienia orzeczeń nie odnoszą się do ustawowych kryteriów określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Ponadto we wszystkich sprawach na protokole z posiedzenia składu orzekającego brakuje podpisu osoby sporządzającej protokół.

W związku z powyższymi ustaleniami, przekazuję następujące zalecenia pokontrolne:

1. zamiast pedagoga do rozpatrzenia wniosku dziecka, które ze względu na swój wiek nie realizuje obowiązku szkolnego, wyznaczać psychologa;
2. oceny zawodowe sporządzać w taki sposób aby były szczegółowe a w uzasadnieniach rozstrzygnięcia podawać konkretne argumenty i przesłanki dla proponowanego stopnia niepełnosprawności;
3. oceny funkcjonowania społecznego sporządzać w taki sposób aby były one pełne i spójne merytorycznie;
4. oceny psychologiczne sporządzać w taki sposób aby były one pełne i opisywały w sposób wyczerpujący zakres ograniczeń osoby orzekanej;
5. w ocenach pedagogicznych rozstrzygnięcia orzecznicze popierać opisem zaburzeń i odchyleń rozwojowych wymagających stosowania specjalnych metod pracy z orzekaną osobą, jak również jej trudności w procesie wychowawczym wynikającym z naruszonej sprawności organizmu;
6. oceny stanu zdrowia osoby orzekanej sporządzać starannie i czytelnie. Uzasadniać merytorycznie podjęte rozstrzygnięcie. Ocena powinna zawierać szczegółowy opis rodzaju i zakresu ograniczeń spowodowanych naruszoną sprawnością organizmu, wynikającą ze schorzenia zasadniczego oraz opis upośledzenia funkcji motorycznej osoby orzekanej w stopniu dającym podstawę do przyznania karty parkingowej;
7. rzetelnie gromadzić materiał dowodowy, w szczególności dokumentację medyczną;
8. symbol przyczyny niepełnosprawności określać zgodnie z rozporządzeniem z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia;
9. członkowie składu orzekającego powinni kwalifikować do określonego stopnia niepełnosprawności zgodnie z ustawowymi kryteriami określonymi w art. 4 ust. 1, 2, 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz zgodnie z § 29 ust.1, § 30, § 31 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
10. dzieci kwalifikować do osób niepełnosprawnych zgodnie z kryteriami określonymi w art. 4a ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzeniu w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia;
11. ustalenia w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności określać zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
12. w razie odmiennej oceny co do niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności zgłaszać na piśmie zdanie odrębne, zgodnie z § 9 ust. 3 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;

13. w uzasadnieniach wydanych orzeczeń odnosić się do ustawowych kryteriów określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
14. podpisywać protokół z posiedzenia składu orzekającego przez osobę go sporządzającą.

Działając na podstawie § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne, oczekując w terminie 30 dni od daty doręczenia wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia przez kierownika jednostki kontrolowanej o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.